

Værst er fejheden
Af:
Christen Sørensen
Professor, Syddansk Universitet:Odense

Tak du din Gud, at du ikke kom for Riber ret, sagde kællingen, da hun så sin søn dingle i Varde Galge. Ja, det er nu ikke en så grim historie, som jeg her vil berette om – men logikken er vel den samme.

I august 2009 bragte Berlingske Tidende en hel række indlæg om Plum-fonden, hvor fondens administrator, advokat Christian Harlang (CH), dag efter dag blev udpeget som den altdominerende syndebuk. Fondens vigtigste aktiv dengang var, at den havde en meget betydende andel af de stemmeberettigede A-aktier i H+H International fra Lise Plum, testatoren. Syndebukkerollen blev forsøgt optegnet på flere måder, bl.a. blev CH kritiseret for: at have for mange Plum-fond-kasketter, at have afgivet forkerte råd til fondens bestyrelse om evt. salg af fondens aktier i H + H international, og vel nærmest også at være ansvarlig for krisen i H+H, selvom den anden stifter familie, Riis-Hansen, havde majoriteten!

Men Berlingske Tidende anførte knapt nok, at det var testators vilje, at CH skulle være administrator for og bestyrelsesmedlem i Plum-fonden – en konstruktion, der anvendes i mange danske fonde. Og det blev heller ikke anført, at det var bestyrelsen for Plum-fonden og altså ikke testator, der ønskede, at CH også skulle varetage advokatrollen for at spare omkostninger og være bestyrelsesmedlem i H+H. Ligeså bemærkelsesværdigt var det, hvor diskret avisen var i kritikken af majoritetsaktionæren.

Der kan derfor i det hele taget sættes spørgsmålstegn ved, om der overhovedet er tale om for mange kasketter i denne sag – hvor der vel først og fremmest er tale om, at der er nogen, der forsøger at unddrage sig et ansvar for de beslutninger, der er taget i det seneste års tid. Derimod kan der ikke sættes spørgsmålstegn ved, at det er en afsporing af denne væsentlige debat, når den forsøges koncentreret om Plum-fonden eller den røde fond, som Berlingske Tidende yndede at fremhæve gang efter gang. Hvis Berlingske Tidende virkelig havde været interesseret i for mange kasketter problemstillingen, var det oplagt i stedet at have fokuseret på de milliardtab, som en række pengeinstitutter – bl.a. EBH og Fionia – har påført de fonde, hvor den tidligere opsparede kapital fra forgængersparekasserne var placeret - typisk i aktier i den fortsættende bank. Og bestyrelserne i fond og tilhørende pengeinstitut var for alle praktiske formål den samme! Og der er langt mere at komme efter, hvis det var en kritisk debat af magtfuldkommenhed, som avisen ønskede. Mange selvejende institutioner har vedtægter, der gør det nærmest umuligt at sætte den nuværende ledelse på porten, selv om deres forvaltning af almene midler måtte være åbenbar uansvarlig. Og også fonds-lovgivningen burde tages op til revision, hvis testators mulighed for at tillade, at en person får mere end én funktion, skal begrænses. Men her ved Berlingske Tidende givetvis, at den vil støde ind i langt hårdere modreaktion, end der kunne komme fra Plum-fonden.

Berlingske Tidende kampagneserie mod Plum-fonden i august 2009 var såvel en fordrejet som ensidig fremstilling, der rettere burde tildeles en journalistisk skamstøtte, og avisens undersøgelsesgruppe med det gode danske navn "Berlingske Research" burde gives navneforandring til "Sværtgruppen". Men dette er ikke engang det værste. Avisens ledelse afviste at bringe kritik, bl.a. fra undertegnede, om denne dårlige

journalistik. Mit indlæg blev tilsyneladende afvist af "politiske" grunde, idet jeg blev orienteret om, at mit indlæg blev rost af de nærmeste ansvarlige. Denne fejhed over for berettiget kritik er simpelthen det værste i denne historie, selv om det øvrige er slemt nok. I øvrigt kan dette indlæg læses på www.harlanglaw.dk under arkiv, idet jeg efter afvisningen fra Berlingske Tidende besluttede at sende artiklen til fri disposition til CH med et forklarende forord.

Der var ikke andre aviser, der dengang tog tråden op fra Berlingske – og det er vel let at forstå. Men desværre har Politiken 9. maj bragt en artikel, der lå alt for tæt på det sværtede spor, som Berlingske Tidende tegnede i august 2009 – og tillige forsynet med uvedkommende familiære oplysninger. Så glæd dig over, at du ikke kom for Berlingske ret, kunne man måske med en vis form for galgenhumor sige, og over at det kun var Politiken, der forestod den fortsatte udhængning. Men det ville klæde Politiken at beklage dette indlæg og sørge for at tage de problemstillinger op, som Berlingske ikke ville røre ved, idet det vel ville forstyrre deres sydebukkefortælling og måske også andre interesser.

Inspireret af og måske inspirerende til Berlingske Tidendes sydebukkejournalistik har nogle bestyrelsesmedlemmer af Plum-fonden ikke været sene til at fralægge sig ansvar – helt på samme måde som vi nu oplever for bestyrelsesmedlemmer af en række kuldsejlede og/eller nødlidende banker m.v. Flertallet af bestyrelsen, bl.a. Ole Donbæk Jensen, Birgitte Rahbek, Drude Dahlerup og Trine Pertou Mach, repræsenteret af advokat Knud Foldschack, beskylder nu CH for dårlig rådgivning, selv om bestyrelsen tidligere i enstemmighed afviste at sælge fondes aktier i H+H af de grunde, som bl.a. er anført i CH's indlæg i Politiken 23. maj. Samtidig påstår dette advokatfirma, at disse bestyrelsesmedlemmer er meget kompetente. Men hvordan kan man være meget kompetent, hvis man ikke er i stand til at vurdere råd og evt. afvise disse, hvis disse er forkerte? I tilknytning hertil er det på sin plads at fremhæve, at når man siger ja til et bestyrelsesarbejde, ja så siger man også ja til det hermed følgende ansvar – og man kan ikke slippe for dette ved at påberåbe sig at være tåbe. Dette var ellers nok en mulighed for dette bestyrelsesflertal, idet de som påvist ikke forstår selv simple regnskabsregler om egenkapitalens størrelse. Som anført i CH's indlæg i Politiken 23. maj har dette givetvis været årsagen til, at fonden er blevet insolvent med et muligt erstatningsansvar for dette flertal til følge.